

100 letnica rojstva dr. Svetozarja Ilešiča

Letos smo 8. junija zabeležili 100. obletnico rojstva dr. Svetozarja Ilešiča. Ker je bil njegov doprinos h geografski znanosti resnično velik, je na mestu, da nekaj besed v tej številki Geografskega obzornika posvetimo njemu.

Dr. Svetozar Ilešič se je rodil 8. junija 1907 v Ljubljani. Po končanem študiju geografije in zgodovine na ljubljanski univerzi in pariški Sorbonni, je med leti 1933 in 1947 deloval kot asistent pri dr. Antonu Meliku, nato pa kot docent za geografijo na ljubljanski Filozofski fakulteti. Po drugi svetovni vojni je bil imenovan za univerzitetnega profesorja. Najprej je bil med leti 1947 in 1952 izredni profesor, nato pa redni.

Opravljal je številne javne funkcije, med drugim je bil tudi dekan in prorektor, vrsto let pa je vodil tudi Oddelek za geografijo na prirodoslovno-

matematični, današnji Filozofski, fakulteti. Upravljal je Geografski inštitut Antona Melika pri SAZU (1966 – 1980) ter Inštitut za raziskovanje krasa v Postojni (1972 – 1976). V obdobju 1956 – 1964 je vodil Geografsko društvo Slovenije. Bil je predsednik jugoslovanskega komiteja za geografijo (1968 – 1972), dolgoletni urednik Geografskega vestnika (1946 – 1972), Geografskega zbornika in Krasoslovnega zbornika. Na Oddelku za geografijo je predaval Uvod v geografijo, Zgodovino geografije, Antropogeografijo, Hidrogeografijo, Pedogeografijo, Fitogeografijo, Regionalno geografijo Amerike, Azije in Afrike ter Slovenije (1). "Zaradi vsestranske dejavnosti je bil večkrat odlikovan, Univerzi v Ljubljani in Mariboru sta ga imenovali za zaslužnega profesorja, Geografsko društvo Slovenije mu je podelilo naslov častnega predsednika, številna druga

Portret dr. Svetozarja Ilešiča, kot ga je naslikal Božidar Jakac I. 1968. Slika je last gospe Mete Ilešič.

geografska društva pa so ga imenovala za častnega člana" (1). Za svojo znanstveno dejavnost je bil leta 1951 nagrajen s Prešernovo nagrado za delo "Sistemi poljske razdelitve na

V spomin na dr. Svetozarja Ilešiča in v čast njegovemu delu Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju z ostalimi slovenskimi geografi vsaki dve leti prireja Ilešičeve dneve. Letos, ob 100-letnici njegovega rojstva, pa smo v Zemljepisnem muzeju ZRC SAZU v njegov spomin postavili tudi razstavo (foto: Igor Lapajne).

Slovenskem", leta 1977 s Kidričevo nagrado, leta 1980 pa z najvišjim jugoslovanskim priznanjem za delo in ustvarjalnost – nagrado AVNOJ.

V llešičevem znanstveno-raziskovalnem delu lahko izločimo nekaj usmeritev in obdobij, ki so v določenem smislu pomenila tudi razvojna obdobja v slovenski geografiji.

V predvojnem obdobju se je llešič osredotočal pri svojem delu na raziskave slovenskih socialno-geografskih razmer, "še posebej študije o historično-geografskem razvoju kmečkih naselij, agrarno-geografski prenaseljenosti, planinah v Ziljski dolini in zlasti o gospodarsko-geografski strukturi tedanje Dravske banovine" (1).

V povojnem obdobju je bilo llešičevo znanstveno-raziskovalno delo sprva še vedno osredotočeno na historič-

no-geografske raziskave naše agrarne pokrajine. Na podlagi obsežnih raziskav franciscejskega in reambulčnega katastra je zrasla podoba o razvoju slovenskega kmečkega podeželja od srednjega veka naprej. Z deloma "Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem" in "Die Flurformen Sloweniens in Lichte europaischen Flurforschung" je llešič postavil trajen dokument geografske geneze slovenske agrarne pokrajine.

V tem obdobju se je llešič lotil tudi vprašanj bistva in ciljev sodobne geografije ter ob tem razčiščeval temeljni geografski vprašanji, kaj je predmet geografske vede in kakšna naj bo njena sistemska zgradba: enovita, dualistična ali sistem bolj ali manj povezanih "geografskih ved".

V 60. in 70. letih je llešič začel osmišljati regionalno geografijo, saj je v njej

videl "temeljno geografsko dejavnost in v njenem združujočem oziroma sintetizirajočem pristopu osnovni smisel in doprinos geografske vede obči znanosti in njeni uporabnosti v praktične namene" (1).

Tretje pomembno področje, s katerim se je llešič vrsto let ukvarjal, je bila regionalizacija. Sprva je poskušal odgovoriti na teoretična vprašanja, kako in po kakšnih kriterijih razdeliti pokrajino na večje ali manjše enote, pozneje pa je svoje delo osredotočil na regionalizacijo Slovenije in Jugoslavije, s katero se je ukvarjal tudi po svoji upokojitvi. (1)

Mojca Ilc

Viri in literatura:

I. Vrišer, I., 1985. Slovenski geografi ob smrti akademika profesorja dr. Svetozarja llešiča. Geografski vestnik, 57, str. 4-5.

Pokrajinska ekologija ...

... v naslednji številki Geografskega obzornika.

Foto: Tatjana Kikec.